

(דף רמ"א ע"א) לְעִילָא דָּא לְקַבֵּל דָּא.

בְּיוֹמָא דְאַתְקָם הָאִי מִשְׁכְּנָא לְתַתָּא, אַתְקָם מִשְׁכְּנָא אַחֲרָא קַדִּישָׁא לְעִילָא, וּמִשְׁכְּנָא עֲלָא טָמִיר
וְגַנְיִז, אִפִּיק נְהוּרִין לְכָל סְטֵר, וְאַתְנַהֲרוּן עֲלִמִין.

רַבִּי יוֹסִי שְׂאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, תְּלַת מִשְׁכְּנֵין חֲמִינָן בְּקַרְא, דְּכַתִּיב, (במדבר ט) וּבָיוֹם הַקִּיָּם
אֶת הַמִּשְׁכָּן, בַּסֶּפֶה הָעֵנָן אֶת הַמִּשְׁכָּן לְאַהֲלֵי הָעֵדוּת, וּבְעֶרְבֵי יְהִיָּה עַל הַמִּשְׁכָּן כַּמְרָאָה אִישׁ עַד בֶּקֶר,
הָא תְּלַת מִשְׁכְּנֵין הָכָא. וְאַמַּאי מִשְׁכְּנָא, וְלֹא בֵּית, דְּהָא בֵּית אֲנִצְטְרִיד וְלֹא מִשְׁכָּן.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה טו) כֹּה אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם כִּסְּאֵי וְגו'. תָּא חֲזִי, קַדִּישָׁא בְּרִידָּה הוּא אַתְרֵעִי בְּהוּ
בְּיִשְׂרָאֵל לְאַחֲסִנְתִּיהּ וְעַדְבִּיהּ, וְקָרִיב לִזְוֵן לְגַבִּיהּ. וְהָא אוֹקִימְנָא דְעַבְדֵּי מִנִּיחוּ דְרַגִּין יְדִיעָאן בְּהָא
עֲלָמָא, בְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא, לְשַׁכְּלָלָא עֲלִמִין כְּלָהוּ כַּחַד, עִילָא וְתַתָּא. דְּכַתִּיב הַשָּׁמַיִם כִּסְּאֵי וְהָאֲרִין
הַדּוֹם רַגְלֵי לְשַׁכְּלָלָא עִילָא וְתַתָּא לְמַהוּי חַד.

תָּא חֲזִי, הַשָּׁמַיִם כִּסְּאֵי, דָּא רְקִיעָא דְיַעֲקֹב שְׂרִיא בֵּיהּ, דְּאִיחוּ דְיוֹקְנָא עֲלָאָה, לְכוּרְסִיא (ס"א כורסיא
עֲלָאָה לְדִיּוֹקְנָא) עֲלָאָה קַדִּישָׁא. וְהָאֲרִין הַדּוֹם רַגְלֵי, דָּא רְקִיעָא דְדוֹד מְלַכָּא שְׂרִיא בֵּיהּ, לְאַתְהַנְּאָה
מִזִּינָא דְאַסְפְּקִלְרָא דְנַהֲרָא. וּבְגִין דְּבַעֵי לְאַתְפַּשְׁטָא יַתִּיר לְתַתָּא אָמַר הַדּוֹם רַגְלֵי. אִיזָה בֵּית אֲשֶׁר
תְּבַנּוּ לִי, דָּא בְּנִין בֵּית מְקַדִּישָׁא. וְאִיזָה מְקוֹם מְנוּחָתִי, דָּא בֵּית קַדִּישׁ הַקְּדָשִׁים דְּלְתַתָּא.

אָבֵל תָּא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְאַזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּרָא, הוּוּהּ לְהוּ מִשְׁכָּן, עַד דְּאַתּוּ לְשִׁילָה, וְהוּוּהּ תַּמָּן.
וְדָא אִיחוּ רְזָא, לְאַמְשַׁבָּא דָּא בְּדָא, וְלֹאֲעִילָא דָּא בְּדָא, לְאַתְקַשְׁרָא דָּא בְּדָא, בְּגִין לְאַנְהַרָא. אָבֵל
לָאוּ לְנִיחָא. דְּהָא לָאוּ נִיחָא, פֶּר פֶּד אַתְבְּנִי בִי מְקַדִּישָׁא, בְּיוֹמוּי דְשְׁלֵמָה מְלַכָּא, דְּהָא כְּדִין אִיחוּ
מְנוּחָה לְעִילָא וְתַתָּא. בְּגִין דְּתַמָּן תְּקִיפוּ דְנִיחָא, וְלֹא לְנַטְלָא מֵאַתֵּר לְאַתֵּר.

וּבְגִין כְּדָּ אִית מִשְׁכָּן, וְאִית בֵּית. מִשְׁכָּן: כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ויקרא כו) וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא
תִּגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם. מָאִי מִשְׁכְּנֵי. מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ דְקוּדִישָׁא בְּרִידָּה הוּא, דְּלַחֲוֹן גַּבִּיחוּ דְיִשְׂרָאֵל. מָאִי
טַעמָא. בְּגִין דְּכַתִּיב וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם.

מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֲלָא מִשְׁכָּן, כְּמַלְכָּא דְאַתִּי לְגַבִּי רַחִימִיהּ, וְלֹא מִיִּתִּי כָּל אוֹבְלוֹסִין דִּילִיהּ
עַמִּיָּה, בְּגִין דְּלֹא לְאַטְרַחָא עֲלִיהּ, אִיחוּ אֲתִי לְגַבִּיהּ בּוֹזְעִיר חִילִין. בֵּית: דְּכָל חִילִין וְכָל אוֹבְלוֹסִין
דִּילִיהּ, כְּלָהוּ אִיִּתִּי עַמִּיָּה, לְדִיִּירָא בְּהַחֲוָא בֵּיתָא, וְדָא אִיחוּ בֵּין מִשְׁכָּן וּבֵין בֵּית. בֵּית הַמְּקַדִּישׁ,
אִיחוּ דִיִּירָא דְנִיחָא לְעֲלִמִין, בְּכָל אֵינּוֹן רְתִיבִין, בְּכָל אֵינּוֹן דִּיּוֹקְנִין, בְּכָל אֵינּוֹן עוֹבְדִין, בְּגוּוֹנָא
דְלְעִילָא. לְתַבְרָא (ד"א לחברא) עוֹבְדִין דְלְתַתָּא, בְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא. מִשְׁכָּן, בּוֹזְעִיר דִּיּוֹקְנִין, בּוֹזְעִירִין
עוֹבְדִין, לְנַטְלָא מֵאַתֵּר לְאַתֵּר, וְכֹלָא בְּרָזָא דְלְעִילָא.

תָּא חֲזִי, כְּדָּ פְקִיד קַדִּישָׁא בְּרִידָּה הוּא לְמַשָּׁה עַל מִשְׁכְּנָא, לֹא הוּוּהּ יְכִיל לְמִיקָם בֵּיהּ, עַד דְּקוּדִישָׁא
בְּרִידָּה הוּא אַחֲמִי לִיהּ כְּלָא בְּדִיּוֹקְנִיהּ, כָּל מְלָה וּמְלָה. בְּמָה אַחֲזִי לִיהּ. בְּאַשָׁא חוֹרָא, וּבְאַשָׁא
אוֹבְמָא, וּבְאַשָׁא סוּמְקָא, וּבְאַשָׁא יְרוּקָא. מַה כְּתִיב, (שמות כה) וַרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה
מְרָאָה בְּחַר. עִם כָּל דָּא אֲקִשִׁי לִיהּ לְמַשָּׁה.

תא חזי, אף על גב דאחזי ליה עינא בעינא לא בעא משה למעבה. ואי תימא דאיהו לא ידע למעבה, או חכמתא לא תוה עמיה. תא חזי, בצלאל ואהליאב, וכל אינון שאר אחרנין, אף על גב דלא חמו כמשה, מה כתיב, וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה וגו', אי אינון דלא חמו, עבדו כה. משה דחמא, על אחת כמה וכמה. אלא משה, אף על גב דאסתלק מן משפנא מעבידתא, כלא תוה בידיה, ועל ידיה, ואיהו אקרי על שמיה, ועל דא כתיב וראה ועשה.

דבר אחר, משה אסתלק מן דא, ויהיב דוכתיה לאחרא, עד דאמר ליה קדשא (ד רמ"א ע"ב) בריך הוא (שמות לא) ראה קראתי בשם בצלאל, ואתו אהליאב. וכתיב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב. אי יקרא דא, תוה דמשה, דאיהו יעביד ליה, יתקנים ביה תדיר. (ס"א יתיר תדיר)

ועם כל דא, פיון דאיהו פקיד, ובפקודיה יתעביד, איהו עביד כלא. תו, כל עבידתא לא קיימא, אלא בסיומא דעובדא, ועל דא, ויקם משה את המשכן. בעו לאקמא ליה כל אינון חבימי לבא, ולא תוה מתקנים, בגין יקריה דמשה, עד דאתא משה, ואוקים ליה. והא אוקמוה.

ויקם משה את המשכן. (שמות מ) רבי יהודה פתח, (מיכה ז) אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי וגו'. מאן אויבתי לי. דבכו דמלכו חייבא במלכות קדישא. והאי קרא פנסת ישראל אמר ליה, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי, מה דלית לה הכי (נ"א לה הכי) למלכו אחרא, דכיון דתפול לא תקום לעלמין. אבל פנסת ישראל, אף על גב דנפלת, תקום וקמת שאר זמנין. דכתיב פי נפלת קמתי.

דהא כמה זמנין נפלת פנסת ישראל בגלותא, ויתבא בין אינון מארי דבבו, ושאר עמין קמו עליהו דישראל לשינא לון מעלמא, (ולא יבילו) כמה דאת אמר, (תהלים פג) על עמה יערימו סוה, וכתיב פי נועצו לב יחדיו וגו', אמרו לכו ונכחידם מגוי. ועם כל דא, אף על גב דשאר עמין קמו עליהו, קדשא בריך הוא לא אנת לון בידיהו, ואי נפלו קמו, דכתיב פי נפלת קמתי. דהא קדשא בריך הוא אקים לה תדיר.

וזמינא פנסת ישראל, לומר בההוא זמנא דקודשא בריך הוא יוקים לה מעפרא דגלותא, ותסתלק מיניה, אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי. פי נפלת בגלותא, ואשתעבדו בני, קמתי בהאי זמנא. ובגין כה, בההוא זמנא דאפיק משה לון לישראל, כד עבד לון קדשא בריך הוא אינון נסין וגבוראן דעבד לון. כדון ויקם משה את המשכן פתיב, דהא על ידא דמשה אתקם בכל זמנא.

רבי שמעון פתח ואמר, (יחזקאל א) בלקתם ילכו וגו'. בלקתם ילכו ובעמדם יעמדו. האי קרא אית לאסתכלא ביה. בלקתם ילכו, וכי לא ידענא דהא בלקתם ילכו, ובעמדם יעמדו. אלא בלקתם דמאן. בלקתם דחיות. דכד אינון אזלין, אינון אופנים ילכו. כמה דאת אמר ובלקת החיות ילכו האופנים אצלם. ועל דא בלקתם ילכו ובעמדם יעמדו, בגין דכל מטלגיהון דאינון אופנים, לאו אינון אלא במטלגין דחיות, וקיימא דילהון לא קיימי באתרייהו, אלא כלא תליא בחיות. וכן פתיב ובהנשא החיות מעל הארץ ונשא האופנים לעמתם בגין דחיות ואופנים כחדא אזלין.

וְתָא חֲזִי, עֲשְׂרִין וְאַרְבַּע מִשְׁקוּפִין, דְּמִטְרַנִּין עֲלָאִין קַיִימִין גּוּ מִשְׁקוּפָא חָדָא דְּבִסְטָר מְזַרְחָ. לְהָא
פְּתִיחָא, נְטְרִין אַרְבַּע וְעֲשְׂרִין מִשְׁמְרוֹת, טְמִירִין גּוּ תוּקְפָא דְּנִשְׁלֵהוּבָא, דְּעֵטְרָא וְסַחְרָא לְגוּ הֵהוּא
מִשְׁקוּפָא מֵהֵהוּא סְטְרָא דְּמְזַרְחָ.

וְאַרְבַּע וְעֲשְׂרִין סְמְכִין תְּחֻתֵיהוּ, וְעַל אֲלִין סְמְכִין קַיִימִין עֲשְׂרִין וְאַרְבַּע עֲמוּדִין, וְאֲלִין אֵינּוֹן
דְּקַיִימִין תְּדִירָ, וְלֹא פְּרַחִין גּוּ אֲוִירָא כְּאֵינּוֹן אַחְרָנִין, וְאֲלִין אֵינּוֹן דְּאֶקְרוּן עוֹמְדִים, כְּמָה דְּאֵת אָמְרָ,
(זכריה ג) וְנָתַתִּי לָךְ מַהֲלָכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. וְאֲלִין עֲמוּדִים, קַיִימִין עַל אֵינּוֹן סְמְכִין, כְּהוּ
סְחָרָן לְאֵתְקַיִמָא בְּדוּכְתֵיהוּ.

כִּד אֲלִין עֲמוּדִים קַיִימִין עַל קַיִימֵיהוּ, כְּלָהוּ נְשִׁיטִין דְּקַיִימִין עֲלֵיהוּ, מְעַפְפִי וְטָסִין כָּל עֲלָמָא,
וְאִשְׁגָּחָן עֵינֵינוּ. וְאֵינּוֹן דְּצִיִּיתִי קִלִּין, סְלָקִין מִלִּין לְעֵילָא, כְּמָה דְּאֵת אָמְרָ (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם
יִוְלִיךְ אֶת הַקּוֹל. וּבְגִין כֵּן, אֵינּוֹן סְמְכִין קַיִימִין בְּקַיִימָא תְּדִירָ.

תָּא חֲזִי, בְּלִכְתָּם יִלְכוּ כְּדָקְא מְרָן. וּבְהַנְשָׂאָם מֵעַל הָאָרְץ יִנְשָׂאוּ הָאוּפָנִים